

Totes les il·lustracions (fotografies, gràfics, imatges...) que apareguin a la memòria han de portar el seu “PEU DE FOTO” i han d'estar numerades.

Un sistema senzill de numeració consisteix en fer-ho per ordre d'aparició, sense tenir en compte capítols ni apartats. Ex. Figura 1 (o Fig. 1). D'aquesta manera, podeu fer referència a cada imatge – si escau – sense risc de confusió.

RECORDA QUE NO ES POT COPIAR NI UTILITZAR INFORMACIÓ SENSE INDICAR-HO (PLAGI I CÒPIA).

Un error i un defecte molt greus que es cometen molt sovint és copiar literalment o utilitzar indirectament informació –d'una pàgina web, d'un llibre, o d'on sigui– sense indicar-ho, sense dir-ho.

Tant el conegut copy-paste (copia i enganxa) com també resumir un text i fer-lo servir en el teu TR sense dir-ho mereix una disminució molt important de la nota. El mateix passa amb qualsevol element gràfic (fotografies, dibuixos, taules, gràfiques, etc.) que no sigui d'autoria pròpia. Tot el que està publicat –en paper o a través d'un web– té autor i procedència (això vol dir on està publicat), tant si hi consta com si no. Utilitzar allò que ha fet un altre autor sense dir-ho és del tot incorrecte i s'ha d'evitar. La manera d'evitar el plagiat o la còpia és molt fàcil. El TR ben fet cita sempre les fonts d'informació, tant si aquestes fonts es fan servir de manera expressa (copiant-ne algun paràgraf) com si es fan servir de manera indirecta (agafant-ne només la idea):

1. Si necessites o decideixes copiar un text sencer o parcial, de manera literal, o sigui, paraula per paraula, pots fer-ho si el poses entre cometes (ex. «el dret visigot va suposar el desenvolupament autònom de l'herència jurídica romana»).
2. A continuació de la part entre cometes, que s'ha copiat d'algun lloc, s'ha d'indicar sempre la procedència (web, llibre, enciclopèdia, etc.) d'aquest fragment reproduït.
3. Aquesta indicació de la procedència es pot fer de dues maneres: › inserint una nota a peu de pàgina (sistema continental) › assenyalant-ho entre parèntesis (sistema Harvard o anglosaxó) › però cadascun dels sistemes té variables: és important seguir-ne un o un altre sense barrejar-los. Mira l'apartat 15.
4. Tant les notes a peu de pàgina com les referències entre parèntesis tenen una estructura o un model determinats, que s'explica a l'apartat 15.
5. Molt important: si una informació no és una citació literal, paraula per paraula, però la fas servir (resumida, explicada amb les teves paraules, o només agafant-ne la idea principal), també n'has de dir la procedència (igualment per mitjà de nota a peu de pàgina (sistema continental) o usant el sistema entre parèntesis (sistema Harvard)).

En relació a **les IMATGES**, el més recomanable és citar la font i el nom de l'autor en cada imatge. Si això no es pot fer, s'han d'identificar convenientment i elaborar una secció amb els crèdits de les imatges emprades (per exemple, una pàgina addicional o al peu de cadascuna de les pàgines que contenen imatges).

Hi ha diverses maneres de citar una imatge o fotografia: estil APA, MLA... , Per facilitar-vos-ho, n'he escollit una de la que teniu alguns passos a continuació («Cómo citar una fotografía» a WikiHow).

CITAR FOTOGRAFÍAS EN UN TEXTO

1.- Recopila la mayor cantidad de información posible. Quizás cuentes con una gran cantidad de información o con muy poca, dependiendo de la fuente de la fotografía. Como mínimo, deberás tratar de conseguir la siguiente información:

- el nombre del fotógrafo
- la fecha de la fotografía
- el título de la fotografía (si lo tiene)
- los nombres de las personas o lugares que figuren en la fotografía (de ser el caso)
- la fuente original de la fotografía (en caso de que se haya reproducido o se haya tomado de otro lugar)
- la ubicación actual de la fotografía (en una galería, en un archivo, etc.)

2.- Menciona el nombre del fotógrafo y la fecha en las citas dentro del texto. Si vas a emplear un estilo de cita en donde se utilicen las citas dentro del texto (es decir, las citas entre paréntesis en el cuerpo del texto), debes incluir en estas citas el nombre del fotógrafo y la fecha de la fotografía (si la sabes).

- Por ejemplo, esta sería una cita dentro del texto según el formato de la APA: "Se muestra al gato llevando un ratón de juguete en la boca (Sánchez, 2013)".
- El formato de la MLA solo requiere el nombre del fotógrafo: "Otra imagen muestra al gato golpeando una bola de estambre (Sánchez)".
- Emplea un título acotado o una descripción de la obra en caso de que no sepas el nombre del fotógrafo: "(Gato con ratón, 2013)".^[3]

3.- Emplea notas al pie y al final para brindar la información completa sobre la fotografía. En algunos estilos de cita, como el del Manual de Estilo de Chicago, no se emplean citas dentro del texto sino más bien notas al pie y al final. Mediante estas notas, puedes proporcionar información más completa sobre las fuentes que mediante las citas dentro del texto. Las notas al pie y al final variarán en términos del formato según el estilo que se use, pero deben incluir el nombre del fotógrafo, el título de la fotografía, la fecha y su ubicación actual.

- Este es un ejemplo de una cita en una nota al pie para una fotografía según el Manual de Estilo de Chicago: "27. Hernán Rodríguez, *Estatua de caliza de una diosa egipcia*, ca. 1933, fotografía, Museo Imaginario de Arte Antiguo"^[4]
- Brinda una descripción breve entre corchetes en caso de que la fotografía no tenga título: "[Gato jugando con un ratón de juguete]".

En aquest cas, si a vosaltres no us entorpeix, podeu posar directament els peus sota cada imatge, dins el text, seguint el model seleccionat en blau.

ACTIVITAT

Busca **2 imatges** – al diari, a la xarxa.... – enganxa-les en un document i fes-los un peu de foto. Pots aprofitar per cercar fotografies relacionades amb el treball, per guanyar temps, i tenir-les de recurs...

La **tercera imatge** que hauràs d'adjuntar-hi, ha d'ésser una fotografia feta per tú, des de l'actual confinament, que definieixi la teva situació, estat d'ànim, realitat del teu carrer a través de la finestra.... Recorda referenciar-la correctament, sense oblidar la importància que hi té l'autor. Hass d'intentar donar veu a la imatge; que el seu peu sigui prou suggerent per transmetre el que hi tú hi veus – sents.

Pots posar-les totes tres en un mateix document.

EL TÍTOL DEL PROJECTE DE RECERCA

Posa un títol provisional al treball. Sempre seràs a temps de canviar-lo...

**Envia'm un correu amb una petita reflexió – argument de com hi has arribat... (pots fer-ho en el mateix document / e-mail de la tasca anterior).*

Això, el fet de proposar un títol, obliga a aclarir les idees i a precisar (és un esforç intel·lectual important). I quan acabis el TR, si convé ja el modificaràs o hi afegiràs alguna paraula. Un títol ajuda a decidir exactament com vols orientar el TR (malgrat en el vostre cas el tema us ve donat).

Un bon títol ha de tenir aquestes característiques:

- ha de ser complet (de què parlarem i, per omissió, de què no)
- ha de ser clar, llegible i concís (un títol no és ni una frase ni un paràgraf, és una proposició)
- no ha de ser genèric ni abstracte («La publicitat»)
- segons la matèria, ha de delimitar el tema, per exemple en espai i temps: «... a Catalunya entre 1975 i 2010»
- Per fixar el títol també et pot ajudar escriure un breu resum (màxim cinc línies) sobre el teu treball i/o bé buscar cinc paraules clau que l'identifiquin.

També pots provar de començar fent una pluja d'idees....